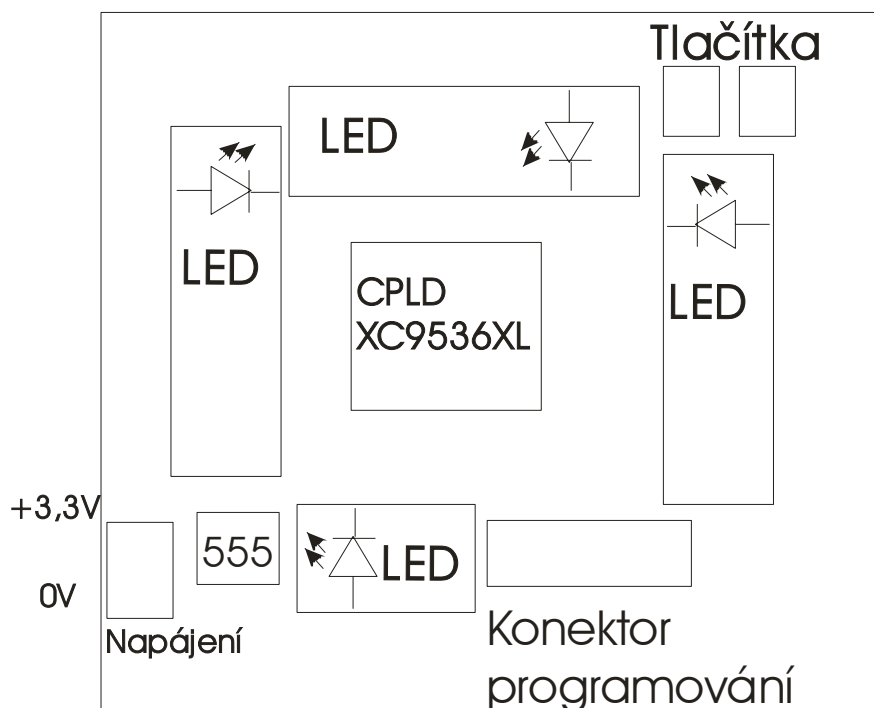

Programovatelné logické pole

Programovatelné logické pole jsou široce využívanou a efektivní cestou pro realizaci rozsáhlých kombinačních a sekvenčních logických obvodů. Jejich hlavní výhodou je vysoký stupeň integrace obvodu, který tak soustřeďuje v jednom pouzdře všechny prvky nutné pro běh obvodu. Počet ekvivalentních hradel (tzn. kolika hradly je možno obvod nahradit při plném využití obvodu) se pohybuje od několika set až do několika milionů. Rychlost obvodů se běžně pohybuje okolo 5 ns. Vnitřní propojení mezi jednotlivými prvky obvodu a tedy jeho funkce je programovatelná. Programování se provádí na PC návrhem schéma vnitřního zapojení v grafické podobě pomocí standardních symbolů známých z běžné logiky nebo textově v jazyce VHDL. Některé obvody umožňují programování již osazených obvodů přímo na desce plošného spoje bez nutnosti vyjímání obvodu nebo speciálního programátoru.

V testovací desce je použit obvod Xilinx XC 9572 který má tyto vlastnosti:

Počet ek. hradel : 1600
Rychlost: 10 ns
Počet I/O : 34
Napájení: 5 V

Obvod je programovatelný přímo na desce přes rozhraní JTAG a obsahuje paměť Flash pro uložení konfigurace pole. Je udáván počet přeprogramování až 10 tisíc

Obr. 1 - Rozložení prvků testovací desky

Generování hodinové frekvence, která je pro výukové účely nastavena na přibližně 30 Hz, je zajištěno časovačem 555. Při tvorbě schémat je vhodné seznámit se s funkcí v podrobné nápovědě k jednotlivým prvkům po stisku tlačítka *Symbol Info* v editoru schémat. Podrobný popis základních kroků s vývojovým prostředím je na konci tohoto souboru.

Úkoly:

1) Klopný obvod D

Seznamte se s funkcí klopného obvodu typu D a jeho využití jako paměti. Realizujte zapojení které při stisku tlačítka SW1 zaznamená hodnotu zadanou tlačítkem SW2.

Pozn. k řešení: Klopný obvod typu D reaguje při vzestupné hraně signálu na svém hodinovém vstupu C. SW2 připojte na vstup D, SW1 na vstup C, výstup na libovolnou LED diodu.

LED diody svítí při logické nule (L) na příslušném výstupu, stisknuté tlačítko vytvoří na vstupu logickou nulu (L). Tlačítka jsou připojena na vstupy P26 a P27, generátor hodin 555 je na vstupu P5 (zatím v této úloze není využit)

2) Sestavte čtyřbitovou děličku z klopných obvodů D

Realizujte obvod pro dělení kmitočtu koeficienty 2, 4, 8, 16 pomocí klopného obvodu typu D a ověřte jeho funkci. Jako vstupní signál použijte libovolné tlačítko.

3) Sestavte čtyřbitovou děličku z klopných obvodů J-K

Realizujte obvod pro dělení kmitočtu koeficienty 2, 4, 8, 16 pomocí klopného obvodu typu J-K a ověřte jeho funkci. Jako vstupní signál použijte libovolné tlačítko.

4) Čítač

Realizujte 16. bitový čítač hodinové frekvence generátoru 555 a jeho výstup připojte na LED. Vstupní frekvenci čítače vydělte 2 pomocí klopného obvodu typu D. Výstupy čítače zobrazte na LED diody. Čítač nulujte po stisknutí libovolného tlačítka.

Pozn. k řešení: Při použití tlačítka si povšimněte ne vždy správné funkce čítače – např. jednomu stisku neodpovídá zvětšení o 1. Je to způsobeno mechanickými zákmity tlačítka při stisknutí.

Postup realizace

A) Nakreslení schéma

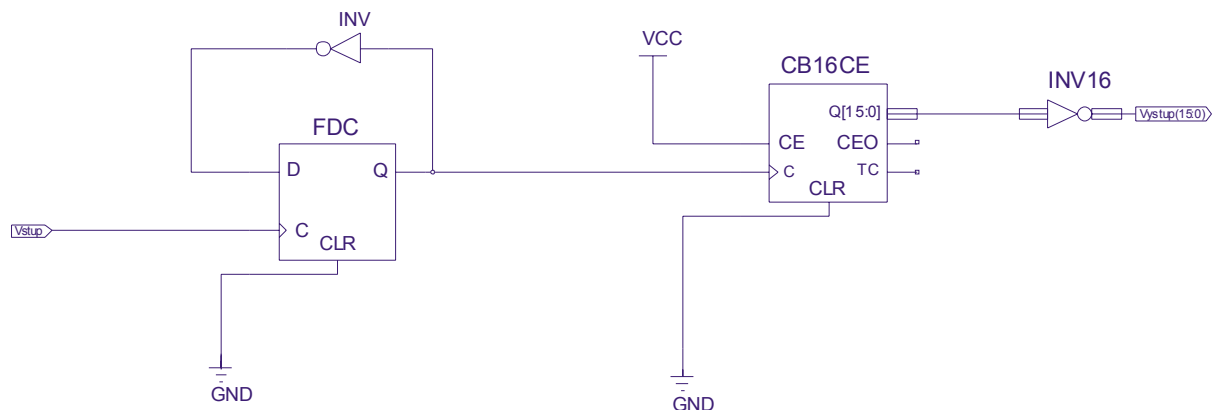
V programovacím prostředí *Xilinx Project Navigator* vytvořte nový projekt (schéma) pro obvod XC9536 XL (device), pouzdro PC44 (package), rychlost 10 ns (speed grade).

V editoru schéma postupujte takto:

1) rozmístění „součástek“

Bloky čítače najdete v knihovně *counters*, napájecí napětí a zem v *general*, mezi výstup čítače a výstupní piny obvodu zařadte invertor (knihovna *Logic*), klopný obvod je v knihovně *Flip-Flops*. Diody na přípravku svítí při logické nule na výstupu obvodu. Frekvenci pro 16 bitový čítač. Vstupní frekvenci obvodu vydělte 2 pomocí klopného obvodu typu D.

- 2) propojení obvodů vodičem
- 3) pojmenování vstupních a výstupních signálů
- 4) uložení souboru a ukončení editoru

Obr.2 – Schéma zapojení

B) Přiřazení vývodů

Pravým tlačítkem na volbě **Assign package pins** vyvolejte menu a vyberte **Rerun All** v záložce **User Constrains**. Tím dojde k přeložení projektu a spuštění editoru přiřazení vývodů. V editoru rozložení vývodů přiřadte vstupní a výstupní vývody. Vstupní vývod (generátor hodinových impulsů) připojte na vstup P5 (na horní straně druhý zleva), výstupy na libovolné diody. Výsledek uložte a editor ukončete. V Project Navigatoru vyberte položku **Generate programming file** v záložce **Implement Design**, pravým tlačítkem se vyvolá menu kde vyberte **Rerun All**. Tím se spustí závěrečná kompilace.

C) Naprogramování obvodu

Programovací software se spouští na pracovní ploše **ikonou Device programming**. V úvodním nastavení programátoru ponechejte přednastavené hodnoty (Boundary-Scan Mode a Automatically connect to cable ....). Automaticky dojde k nalezení obvodu XC9536XL a otevře se okno pro výběr souboru pro nahrání, kde vyberte vygenerovaný soubor s příponou .jed z příslušného adresáře. Vyberte symbol obvodu a z menu vyvolaného pravým tlačítkem vyberte Program... a potvrďte. Během asi 10 s dojde k naprogramování obvodu a okamžitému spuštění.

5) Posuvný registr realizovaný klopnými obvody D

Realizujte funkci posuvného registru pomocí 4 klopných obvodů typu D, jako převodník sériového kódu na paralelní.

Jako sériový vstup použijte tlačítko. Paralelní výstup vyved'te na LED diody.

6) Posuvný registr realizovaný klopnými obvody J-K

Realizujte funkci posuvného registru pomocí 4 klopných obvodů typu J-K, jako převodník sériového kódu na paralelní.

Jako sériový vstup použijte tlačítko. Paralelní výstup vyved'te na LED diody.

Pozn. k řešení: Při použití tlačítka si povšimněte ne vždy správné funkce čítače – např. jednomu stisku neodpovídá zvětšení o 1. Je to způsobeno mechanickými záškrtami tlačítka při stisknutí. Pokuste se ošetřit tento problém.

Podrobný návod krok za krokem naleznete v souboru kucharka.doc v licitaci.

Další informace o programovatelných logických polích včetně možnosti bezplatného stáhnutí software WebPack naleznete na <http://www.xilinx.com/>